

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 202
din 03.09.2008**

Dosar nr.: 564/2008

Petiția nr.: 10239 din data 29.07.2008

Petent: E N G

Obiect: discriminare prin aplicarea dispozițiilor legale cu privire la dreptul la pensie

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

I.1.1 E N G

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1 -

II. Obiectul sesizării

2.1 Petentul se adresează Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, în legătură cu dispozițiile legale privitoare la dreptul la pensie a celor care se pensionează potrivit prevederilor Legii nr.19/2000, în raport cu cei care se pensionează potrivit legilor speciale (judecători, militari, etc.).

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1 Prin petiția nr. 10239 din data 29.07.2008, petentul sesizează că prin dispozițiile legale cu privire la dreptul la pensie se crează o situație de deosebire sau preferință pe bază de categorie socială, între cei pensionați potrivit prevederilor Legii nr.19/2000, în raport cu cei care se pensionează potrivit legilor speciale (judecători, militari, etc.).

IV. Citarea părților

4.1 Având în vedere prevederile art. 20, alin. 4, 5 și 6 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, au fost citați următorii:

– E. N. G., absent;

4.2 Procedura de citare legal îndeplinită la data de 28.08.2008, la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1 În **fapt**, Colegiul Director reține că în petiția dedusă soluționării se invocă efectul creat, aplicarea dispozițiilor Legii nr.19/2000, în raport cu dispozițiile legilor speciale privind dreptul la pensie, ca fiind discriminatoriu.

5.2.1 În **drept**, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „**trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-si găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, par.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, par.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, par.75)

5.2.2. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv**. (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 para.91)

5.2.3 Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una

dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

5.2.4 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

5.2.5 În speța de față, **Colegiul Director nu poate reține situații comparabile între pensionarii care beneficiază de pensii, potrivit dispozițiilor Legii nr.19/2000, și beneficiarii pensiilor de serviciu, potrivit dispozițiilor legilor speciale în vigoare.** Astfel, nu se poate constata incidența unor categorii de persoane plasate în situații analoge sau comparabile.

Coroborând aceste aspecte cu faptele care fac obiectul petiției și definiția discriminării astfel cum este prevăzută în art.2 alin.1 din O.G. nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicata, în cauză **nu se poate reține întrunirea cumulativă a elementelor constitutive** privind un tratament de deosebire restricție, excludere, deosebire, preferință între persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit datorită unuia din criteriile prevăzute de lege și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Opinie separată GERGELY Dezideriu – Membru Colegiul Director

1. În raport cu argumentele exprimate de majoritatea membrilor Colegiului Director îmi exprim opinia disidentă având în vedere un aspect esențial al cazului dedus soluționării, relativ la competența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării de a soluționa plângerea astfel cum este formulată de petent.

2. Ca regulă a dreptului procesual civil, competența este definită în doctrina juridică ca fiind aptitudinea recunoscută de lege unei instanțe judecătorești sau unui alt organ de jurisdicție sau cu activitate jurisdicțională de a judeca, respectiv de a soluționa un anumit litigiu sau un conflict juridic. În considerarea dispozițiilor procedurale privitoare la caracterul regulilor de competență, competența materială sau de atribuțiune este absolută, ceea ce înseamnă că instituția sesizată, în speță Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, în raport de circumstanțele particulare ale situațiilor deduse soluționării, nu are dreptul de a soluționa o cauză atunci când revine în competența exclusivă a unei alte instanțe sau organ cu activitate jurisdicțională de a judeca respectiva cauză.

3. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul Director, analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește elementele Art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire sau preferință, și care circumstanțiat la situația petentului/petentei (petenților/petentelor), ipso facto, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

4. Or, coroborat obiectului petiției deduse soluționării, astfel cum este formulat, este indubitabil faptul că petentul sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la o situație care decurge ipso jure din prevederile unor legi diferite care vizează categorii socio-profesionale diferite. Din acest punct de vedere, sub aspectul incidenței art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, sunt de opinie că împrejurarea nașterii tratamentului ipotetic diferit, decurge sui generis din acte normative diferite. În fapt, în exercitarea competențelor sale, Colegiul Director este chemat să se pronunțe cu privire la circumstanțe generice ce decurg din acte normative ce reglementează drepturi subsecvente ale unor categorii socio-profesionale diferite, ce instituie discriminări, în opinia petentului, în contradicție cu dispozițiile în această materie.

5. În ceea ce privește procesul legislativ, astfel cum s-a susținut în jurisprudența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (vezi spre exemplu Hotărârea nr. 310 din 14.05.2008, Hotărârea nr. 430/22.07.2008, Hotărârea nr. 433 din 30.07.2008, Hotărârea nr. 561 din 15.10.2008, Hotărârea nr. 609 din 13.11.2008 și altele), de plano, Colegiul Director a fost de opinie că adoptarea, completarea sau modificarea ori abrogarea unor acte normative nu poate fi asimilată unui comportament în sensul prevederilor Ordonanței de Guvern nr. 137/2000, republicată. În plus, Constituția României consacră, în conformitate cu art. 74 alin.1, inițiativa legislativă ce se exercită de Guvern, parlamentari sau de cetățeni pe calea inițiativei populare. Or este de natura evidenței că modificarea, completarea ori abrogarea unor acte normative nu poate atrage după sine o eventuală răspundere contravențională.

6. Or, astfel cum a reținut și Curtea Constituțională în Decizia nr. 1.011 din 8 noiembrie 2007 publicată în Monitorul Oficial nr. 809 din 27 noiembrie 2007 și a reiterat în Deciziile sale cu nr. 818, 819, 820 și 821 din 3 iulie 2008, publicate în Monitorul Oficial nr. 537 din 16.07.2008 „Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare este o *reglementare specială care stabilește comportamentele considerate discriminatorii* în viziunea legiuitorului și creează mecanismele prin care orice ip

de discriminare poate fi sancționat și eliminat”. Astfel, Curtea în mod expres desprinde scopul legiuitorului în reglementarea acelor „comportamente”, i.e. împrejurări de fapt aplicate la situația unor persoane, grupuri de persoane sau comunități comparativ cu alte persoane, grupuri de persoane ori comunități, ce pot fi reținute ca discriminatorii în ipotezele prevăzute de Ordonanța nr. 137/2000 republicată. Dealtfel, în deciziile sus menționate, Curtea Constituțională arată în mod explicit că „*actul normativ criticat sancționează contravențional* orice deosebire, excludere, restricție sau preferință care are ca scop ori efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în domeniul politic, economic, social și cultural ori în orice alte domenii ale vieții publice, dacă deosebirea, excluderea, restricția sau preferința se datorează apartenenței la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv convingerilor, sexului sau orientării sexuale ori apartenenței la o categorie defavorizată”. Astfel, este evident că acele comportamente considerate discriminatorii și care sunt sancționabile contravențional nu pot fi echivalate sau asimilate cu procesul legislativ, în speță situațiile ce implică modificarea, completarea sau abrogarea unor prevederi legale de către legiuitor.

7. În raport cu statuările Curții Constituționale relativ la O.G. nr. 137/2000, republicată, este lipsit de echivoc faptul că, prin natura sa, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării investighează, constată și sancționează fapte de discriminare. Corelativ obiectului petiției și raportat la discriminarea instituită, în opinia petentului, prin prevederile normative incidente, trebuie ținut cont de faptul că în jurisprudența sa, Colegiul Director a statuat că nu analizează modul de stabilire sui generis, prin lege a unor drepturi în favoarea unor categorii de persoane în mod diferit față de alte categorii ori nereglementarea de legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unei persoane sau categorii de persoane. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative per se, alese de către legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale. De altfel, Curtea Constituțională s-a pronunțat în repetate rânduri cu privire la dispozițiile unor acte normative diferite privind categorii socio-profesionale diferite.

8. În raport de aceste considerente de fapt, sunt de opinie că în cauză se impunea invocarea și admiterea excepției de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării relativ la obiectul petiției, astfel cum a fost formulat.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu 5 voturi pentru și 1 împotriva** ale membrilor prezenți la ședință,

HOTĂRĂȘTE:

1. aspectele sesizate în petiția nr. 10239 din data 29.07.2008 nu au caracter discriminatoriu potrivit prevederilor Ordonanței de Guvern nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;
2. clasarea dosarului;
3. se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte.

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la sedință :

ASZTALOS Csaba Ferenc – Președinte

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

NITĂ Dragoș Tiberiu – Membru

TRUINEA Roxana Paula – Membru

VASILE Ana Monica - Membru

Data redactării: 04.02.2009

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal de 15 de zile de la comunicare constituie de drept titlu executoriu.